

C PROGRAMMING

(part 2)

- Cấu trúc lặp
- Hàm
- Biến toàn cục, biến cục bộ và tham số chính thức

THÔNG TIN LIÊN HỆ

- Title: [CSLT 2020]
- Phạm Phi Nhung
Email: phamphinhung2898@gmail.com
- Ngô Thị Thanh
Email: ngothithanh2511@gmail.com

HỆ THỐNG SAKAI

- Trang web: learning.hvthao.com
- User ID: MSSV - Password: MSSV
- Chọn Fundamentals of Programming - Lab

Chọn Resources

Chọn Lab

Đây là hệ thống chính để cập nhật các bài tập cũng như kiểm tra, các bạn nhớ cập nhật thường xuyên

MỘT SỐ LƯU Ý CHO LÀM BÀI (trong trường hợp khi yêu cầu nộp bài)

Trước đầu mỗi bài làm cần có ghi chú như sau: (ví dụ)

/*

*MSSV: 1611xxx

*Ho Ten: Pham Phi Nhung

*Lop: 16TTH2

*IDE: Microsoft Visual Studio 2015

*/

Về yêu cầu cụ thể nộp file nào sẽ cập nhật sau

CÁC CẤU TRÚC LẶP

-

CÁC CẤU TRÚC LẶP_nội dung

1. WHILE

2. FOR

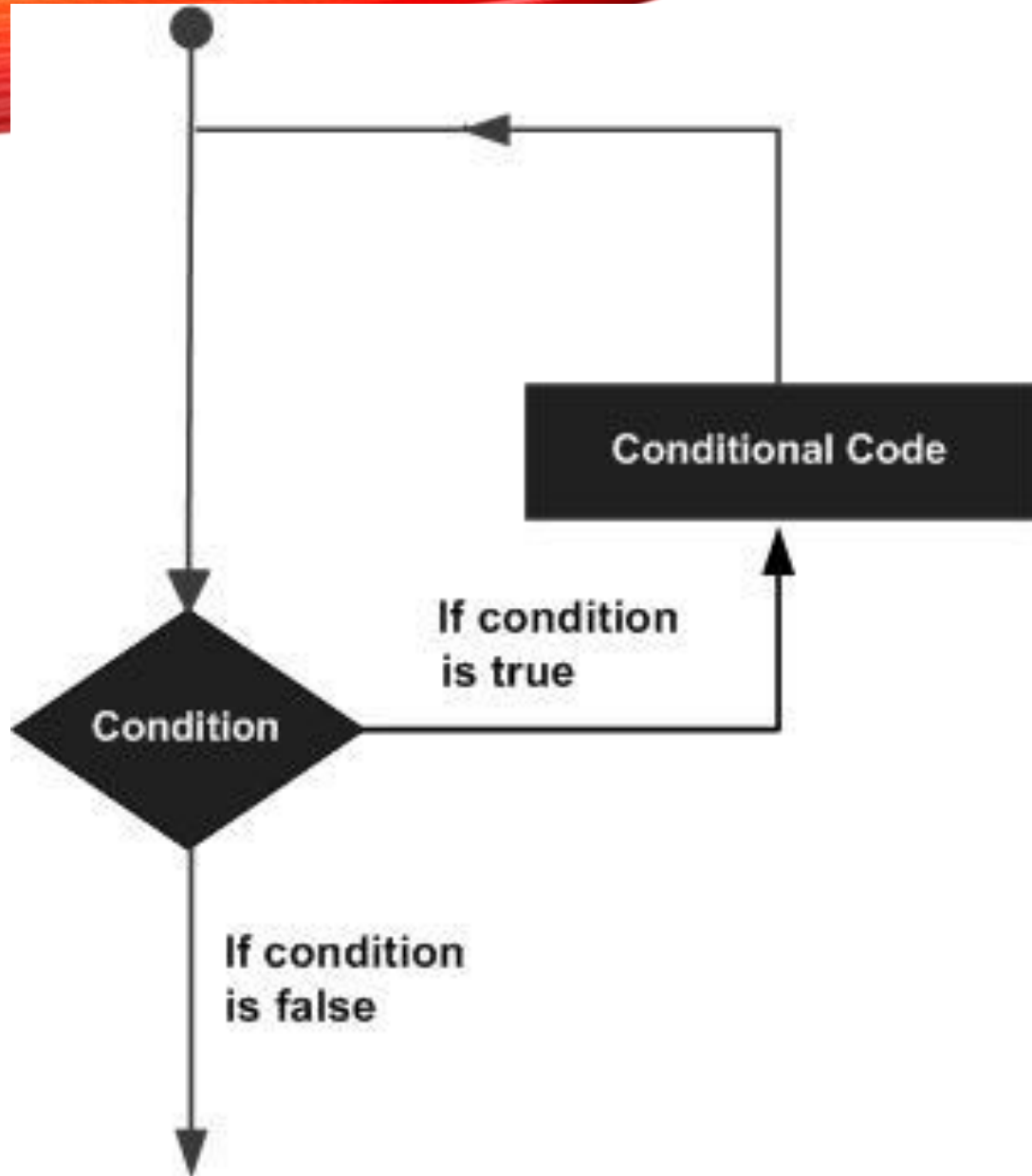
3. DO ... WHILE

4. Các lệnh điều khiển vòng lặp

Các bài tập áp dụng 3

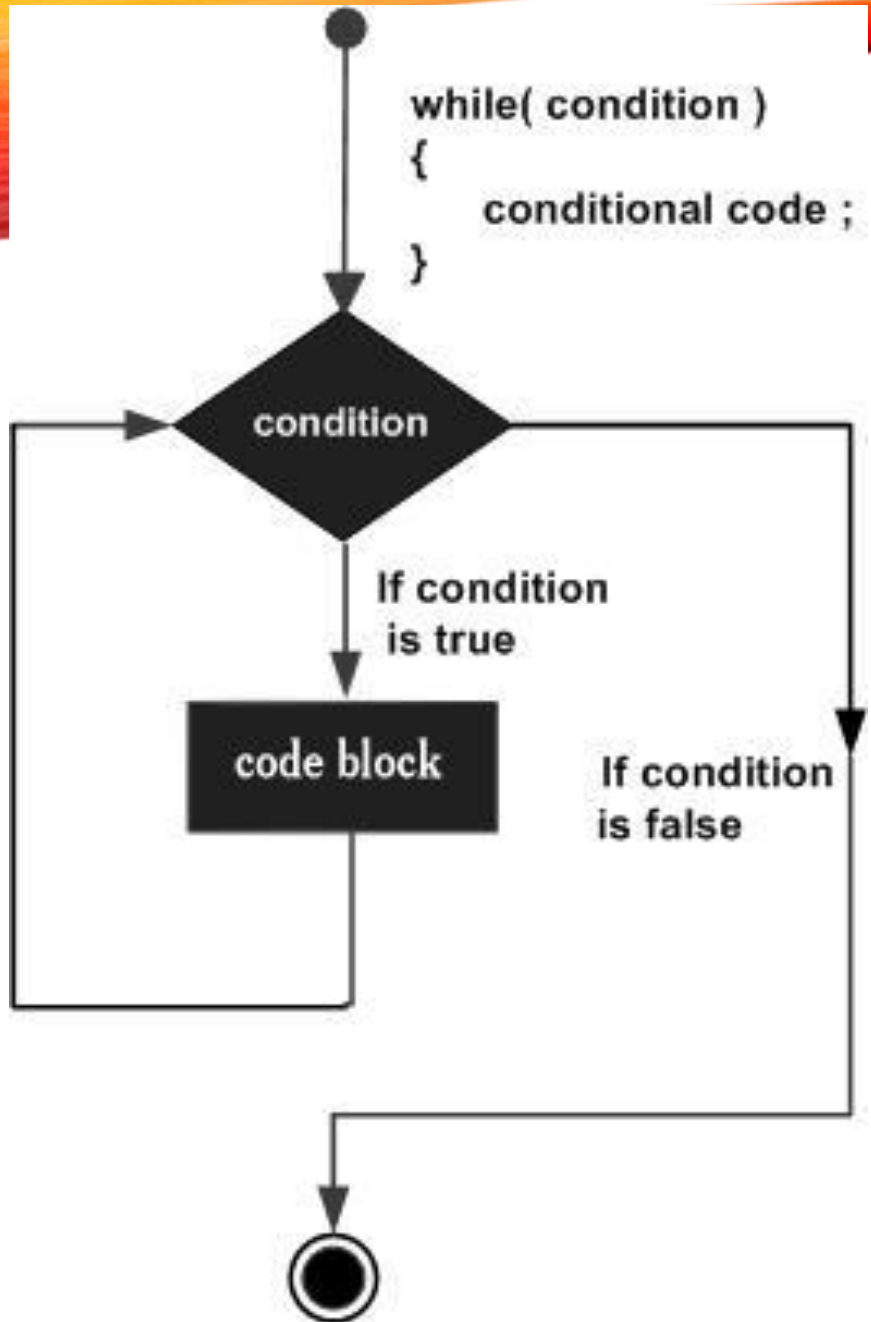
CẤU TRÚC LẶP⁷

- Cho phép thực hiện một lệnh hoặc một nhóm lệnh nhiều lần
- Dạng tổng quát như hình vẽ
- Có thể sử dụng một hoặc nhiều vòng lặp trong các vòng lặp khác (lồng ghép các vòng lặp)

WHILE

- Lặp lại một hoặc một nhóm các lệnh trong khi điều kiện đã cho là đúng
- Nó kiểm tra điều kiện trước khi thực hiện thân vòng lặp
- Thường có tên gọi khác là WHILE DO (gọi dựa theo DO...WHILE để phân biệt)

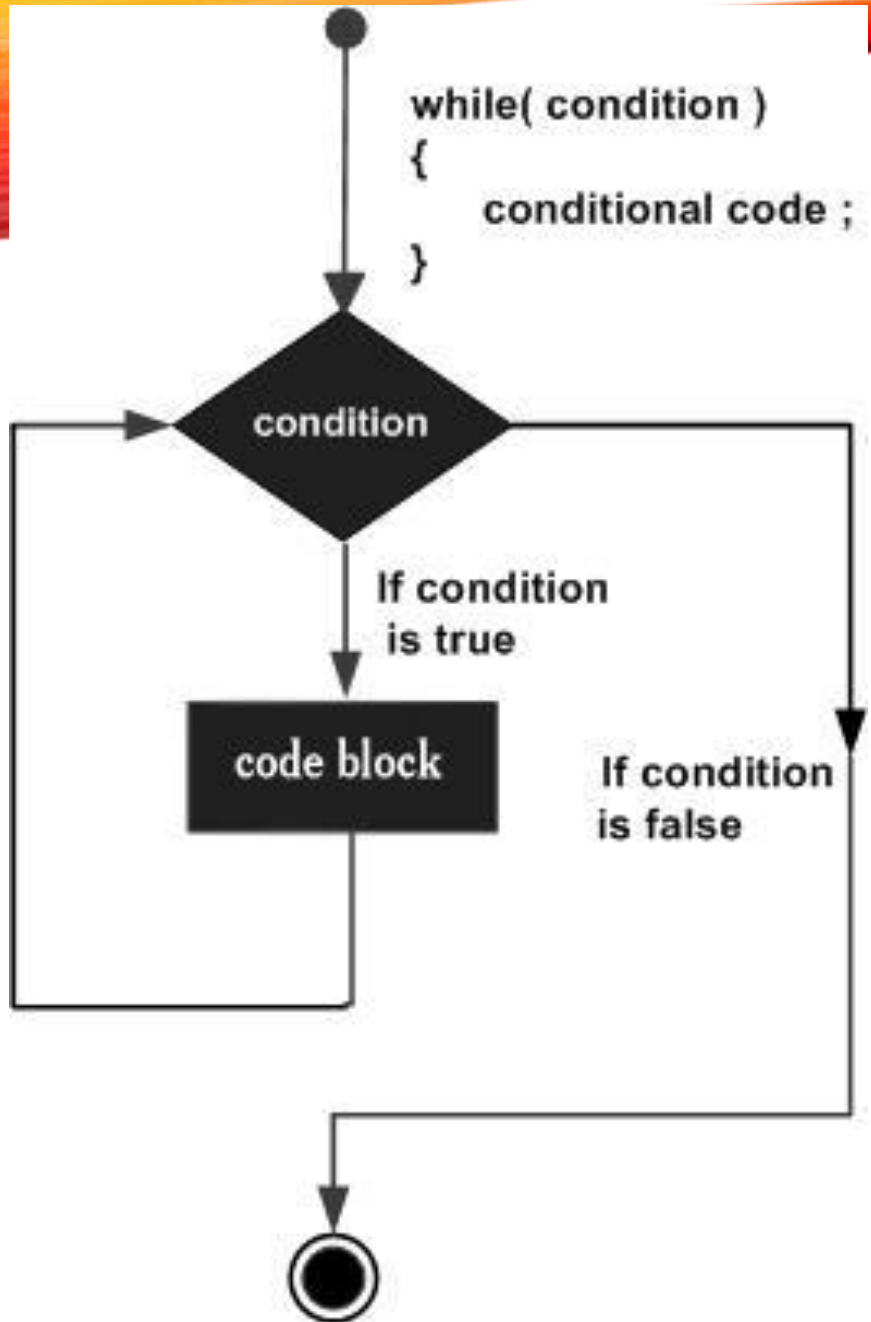

WHILE

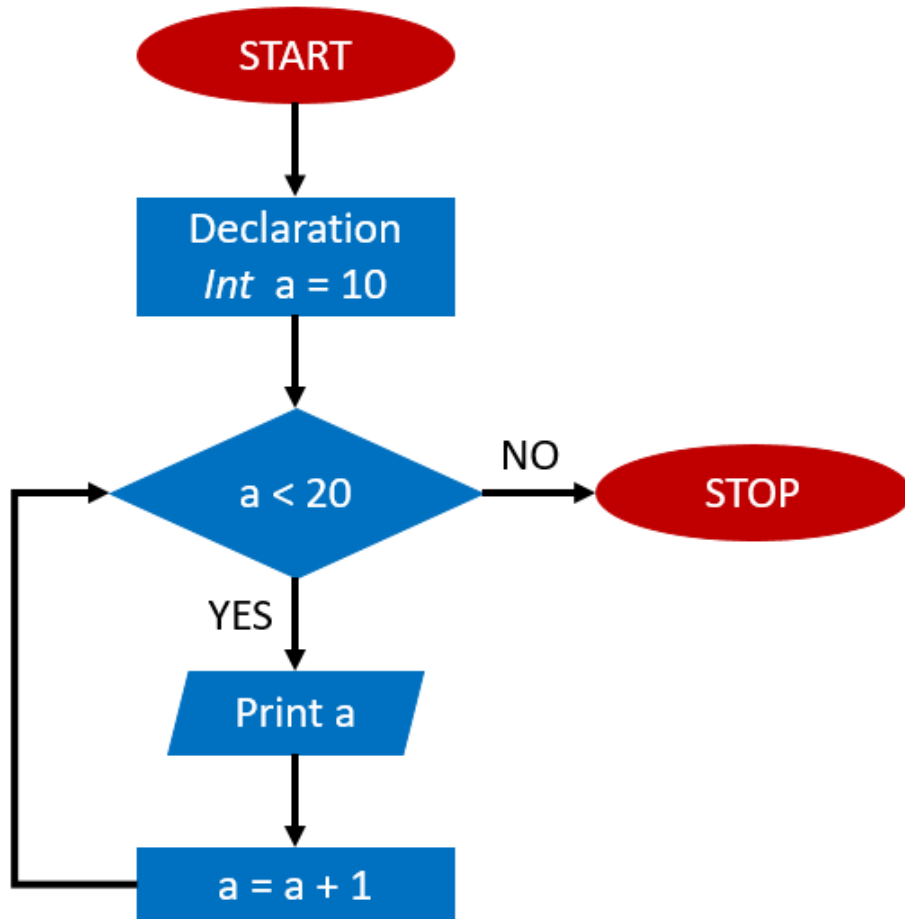
Dạng while:

```
while(dieu_kien) {  
    // dòng lệnh thực hiện  
    khi điều kiện đúng  
}
```


WHILE_ví dụ

10


```
#include <stdio.h>
```

```
int main () {
```

```
    /* local variable definition */
```

```
    int a = 10;
```

```
    /* while loop execution */
```

```
    while( a < 20 ) {
```

```
        printf("value of a: %d\n", a);
```

```
        a++;
```

```
    }
```

```
    return 0;
```

```
}
```

value of a: 10

value of a: 11

value of a: 12

value of a: 13

value of a: 14

value of a: 15

value of a: 16

value of a: 17

value of a: 18

value of a: 19

WHILE_warning/error

11

```
#include <stdio.h>
int main(){

    int n = 1;
    while(n > 10){
        printf("%d\n",n);
        n++;
    }

    int m = 1;
    while(m < 10){
        printf("%d\n",m);
        m--;
    }

    return 0;
}
```

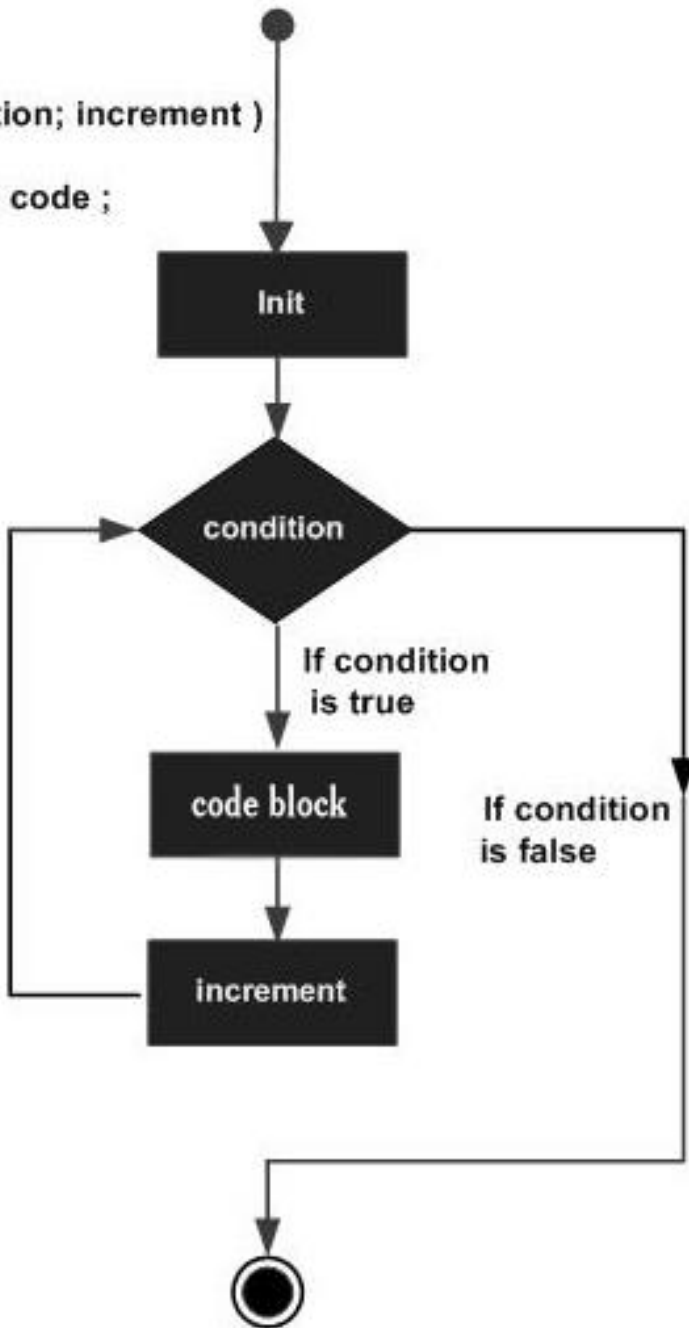
Ví dụ cụ thể thường hay mắc
lỗi khi dùng while

bạn có tìm thấy lỗi???

FOR

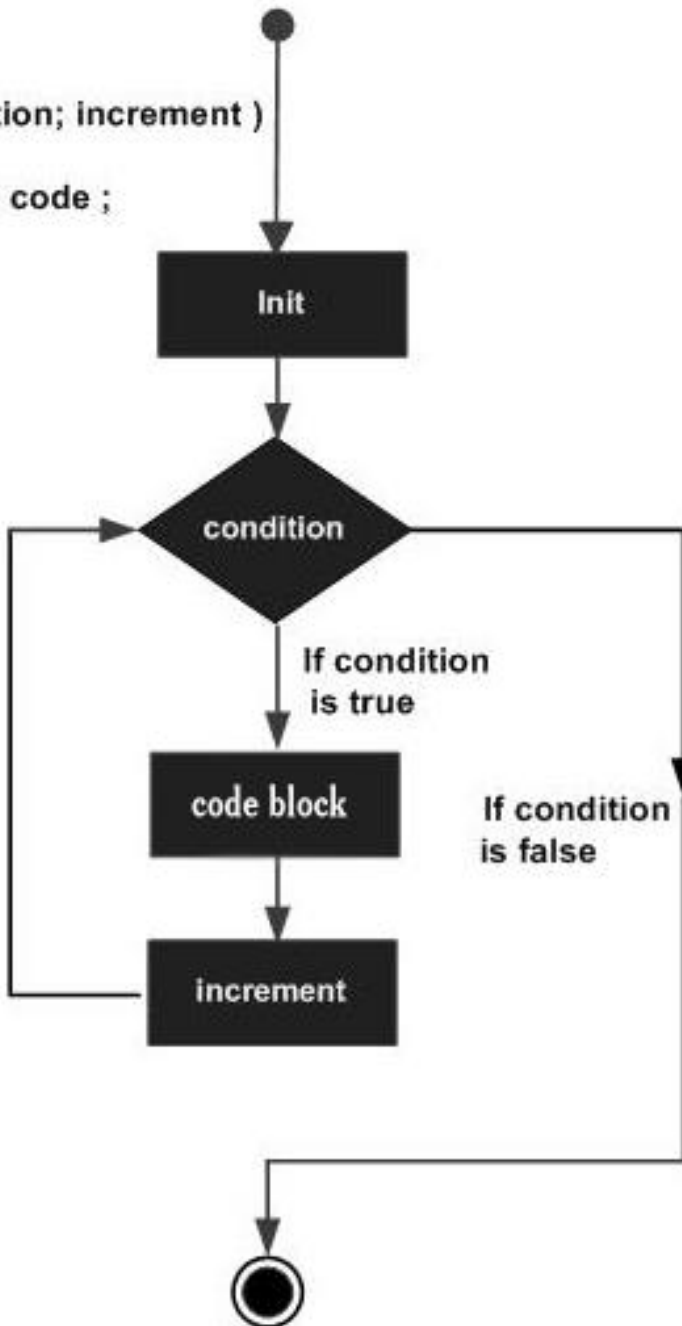
```
for( init; condition; increment )  
{  
    conditional code ;  
}
```


- Thực thi một dãy các lệnh nhiều lần và tóm tắt các đoạn code mà quản lý biến vòng lặp
- Thường được sử dụng như một vòng lặp vô hạn khi một điều kiện không bao giờ false. Nghĩa là **for(; ;)** (không có điều kiện)
Lưu ý: vòng lặp này dừng khi bấm tổ hợp phím Ctrl+C

FOR

```
for( init; condition; increment )
{
    conditional code ;
}
```


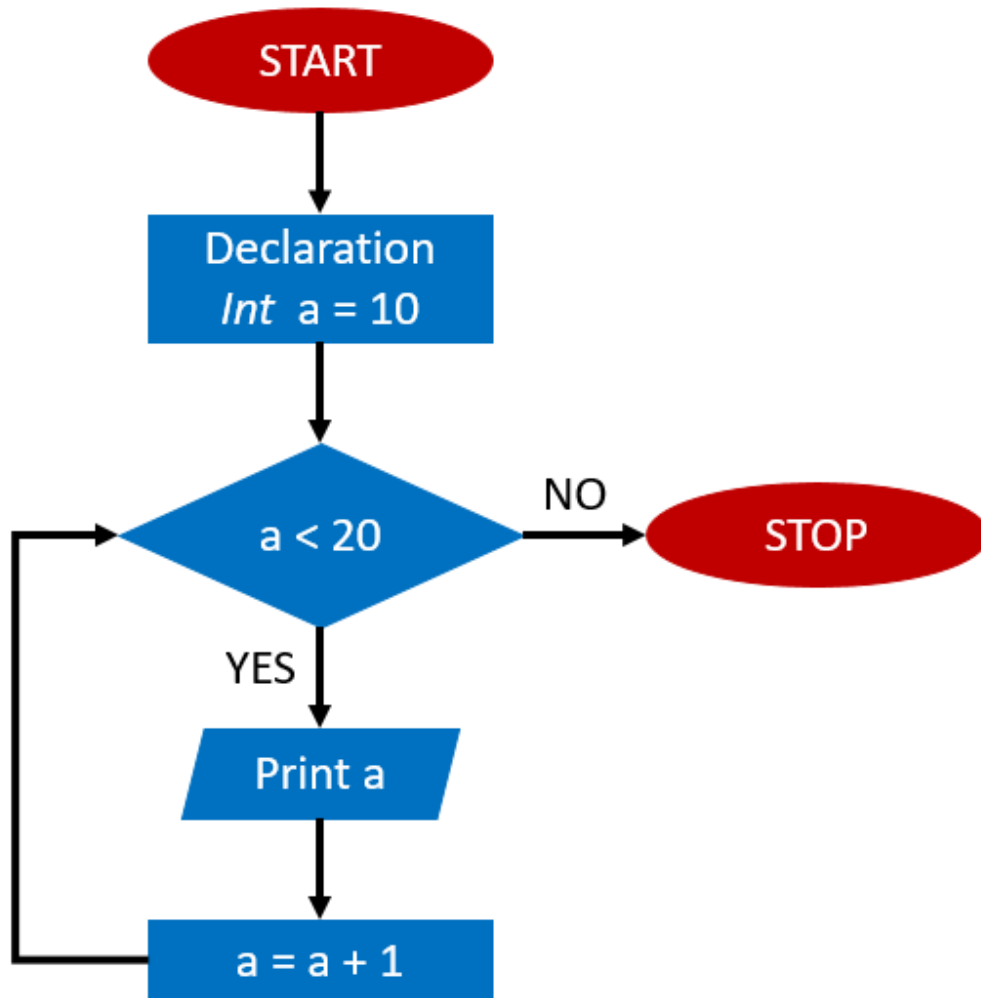
Dạng for:

```
for(khoi_dau;dieu_kien_lap;
buoc_nhay) {
    //dong lenh thuc hien
    khi dieu kien dung
}
```

- Đây là dạng vòng lặp cho phép viết một cách hiệu quả việc thực hiện một số lần lặp cụ thể

FOR_ví dụ

14


```
#include <stdio.h>
```

```
int main () {
```

```
    int a;
```

```
    /* for loop execution */
```

```
    for( a = 10; a < 20; a = a + 1 ){  
        printf("value of a: %d\n", a);  
    }
```

```
    return 0;
```

```
}
```

```
value of a: 10  
value of a: 11  
value of a: 12  
value of a: 13  
value of a: 14  
value of a: 15  
value of a: 16  
value of a: 17  
value of a: 18  
value of a: 19
```


FOR_ví dụ

15

```
#include <stdio.h>
int main(){

    for (int i = 1; i < 10; i++){
        printf("%d\n",i);
    }

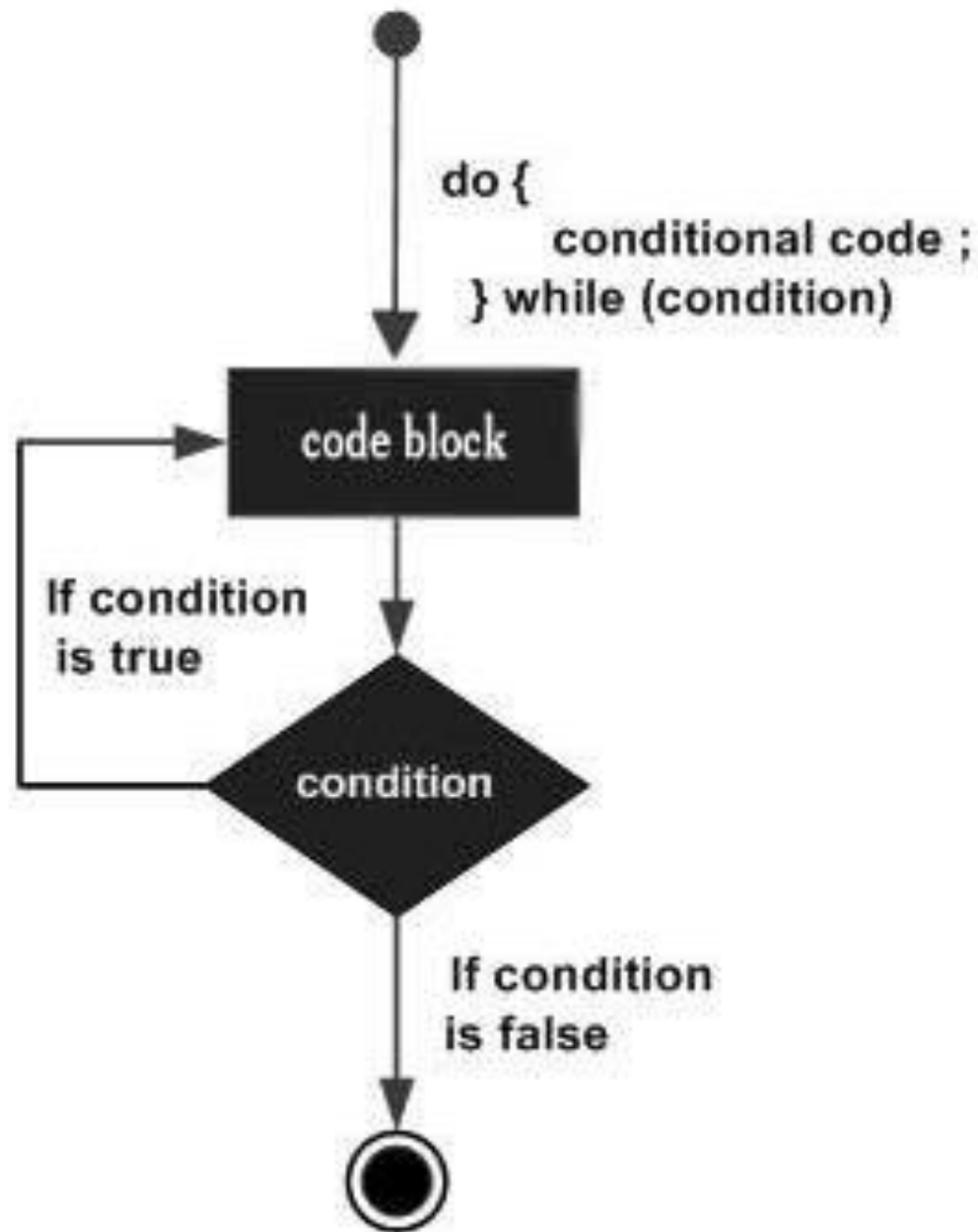
    for (int k = 0; k <= 10; k = k + 2){
        printf("%d\n",k);
    }

    for (int i = 1, j = 2; i + j < 10; i++, j += 2){
        printf("%d + %d = %d\n",i,j,i+j);
    }

    return 0;
}
```

DO...WHILE

16

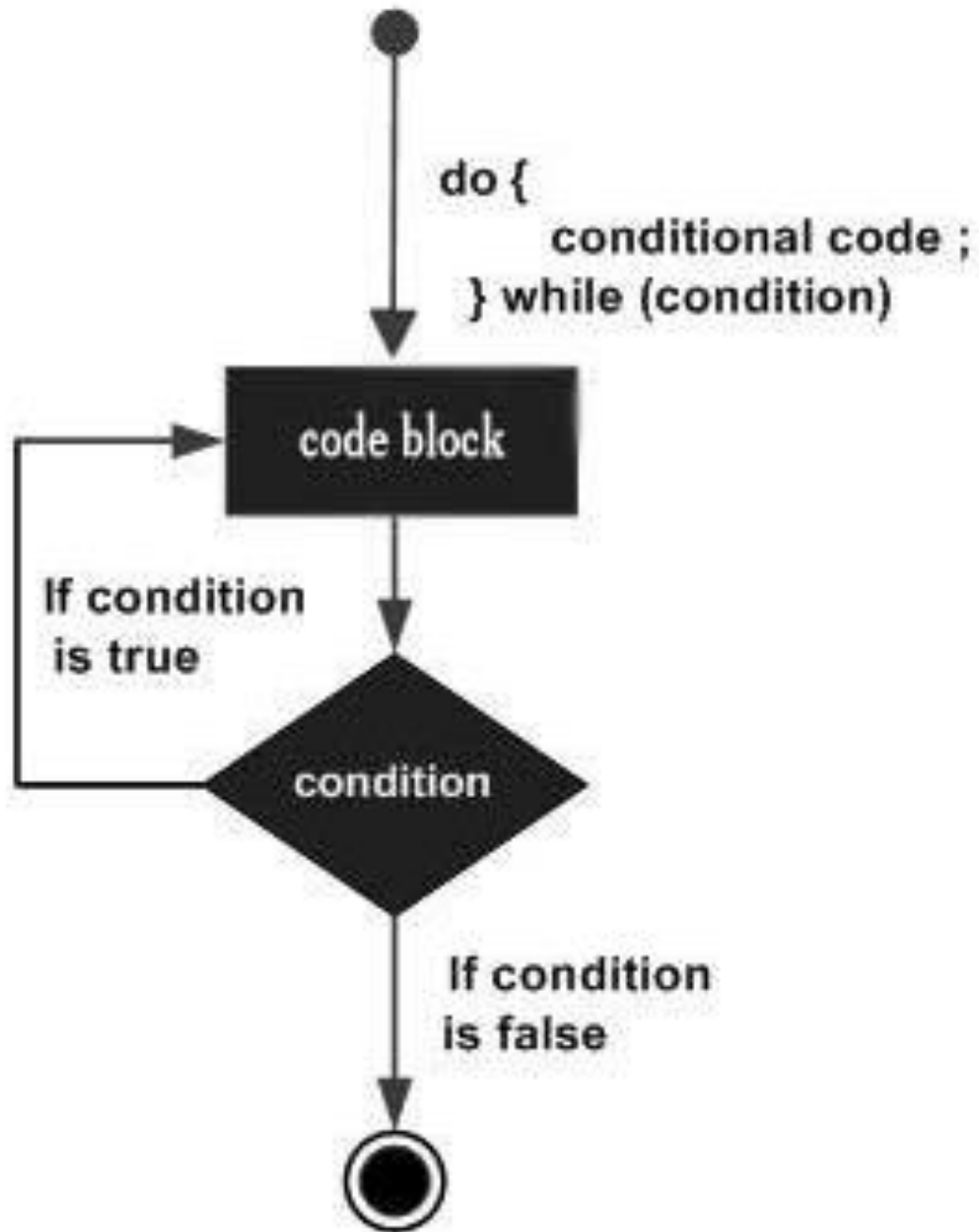

- Giống while nhưng khác là điều kiện được kiểm tra ở cuối thân vòng lặp và sẽ thực hiện thân vòng lặp ít nhất 1 lần
- Lặp lại một hoặc nhóm các lệnh khi điều kiện đã cho là đúng

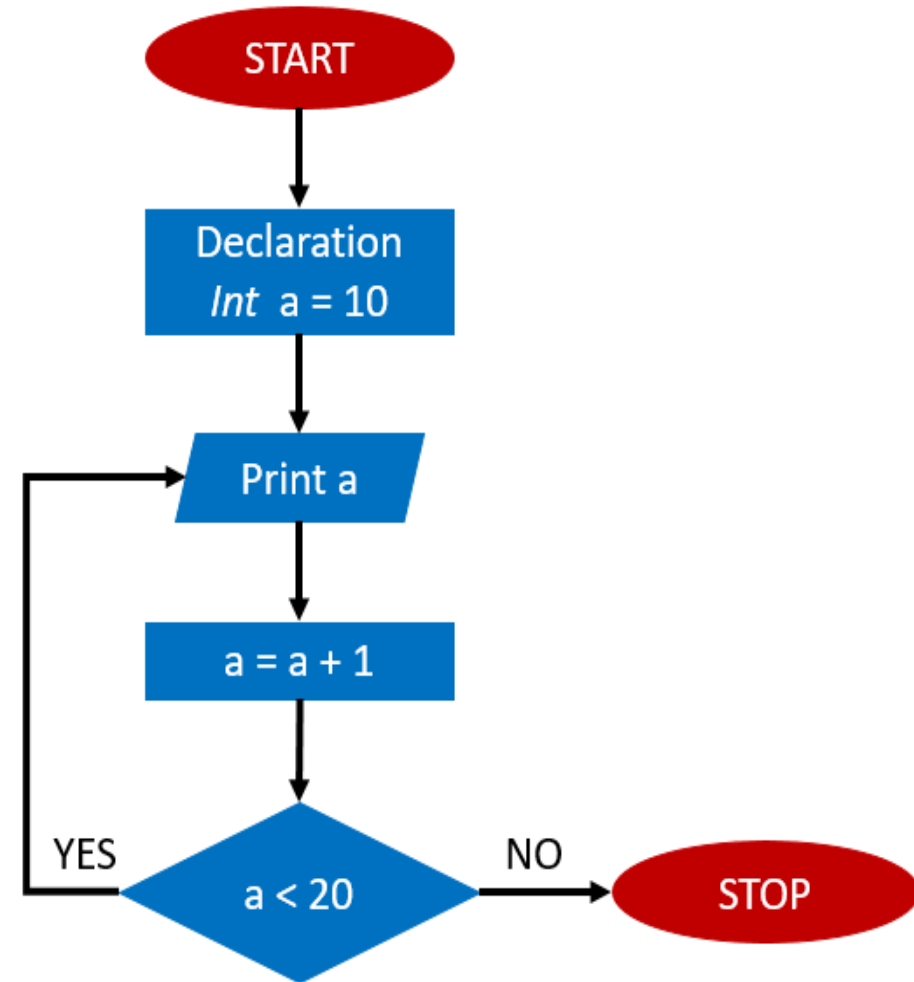
DO...WHILE

Dạng do...while:

```
do {  
    //dong lenh thuc hien  
}while(dieu_kien)
```


DO...WHILE_ví dụ


```

#include <stdio.h>

int main () {

    /* local variable definition */
    int a = 10;

    /* do loop execution */
    do {
        printf("value of a: %d\n", a);
        a = a + 1;
    }while( a < 20 );

    return 0;
}
  
```

```

value of a: 10
value of a: 11
value of a: 12
value of a: 13
value of a: 14
value of a: 15
value of a: 16
value of a: 17
value of a: 18
value of a: 19
  
```

DO...WHILE_ví dụ

19

```
#include <stdio.h>
int main(){

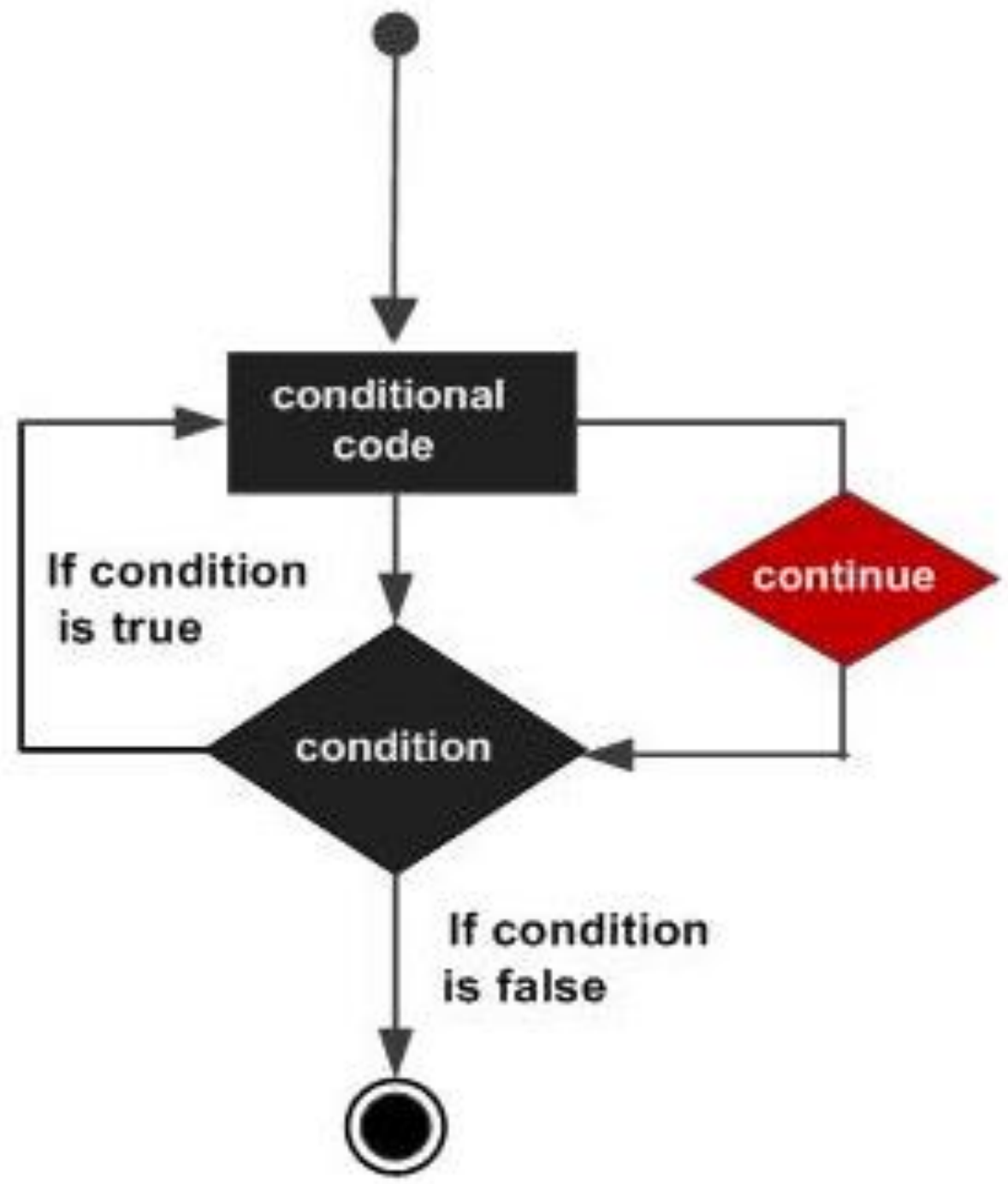
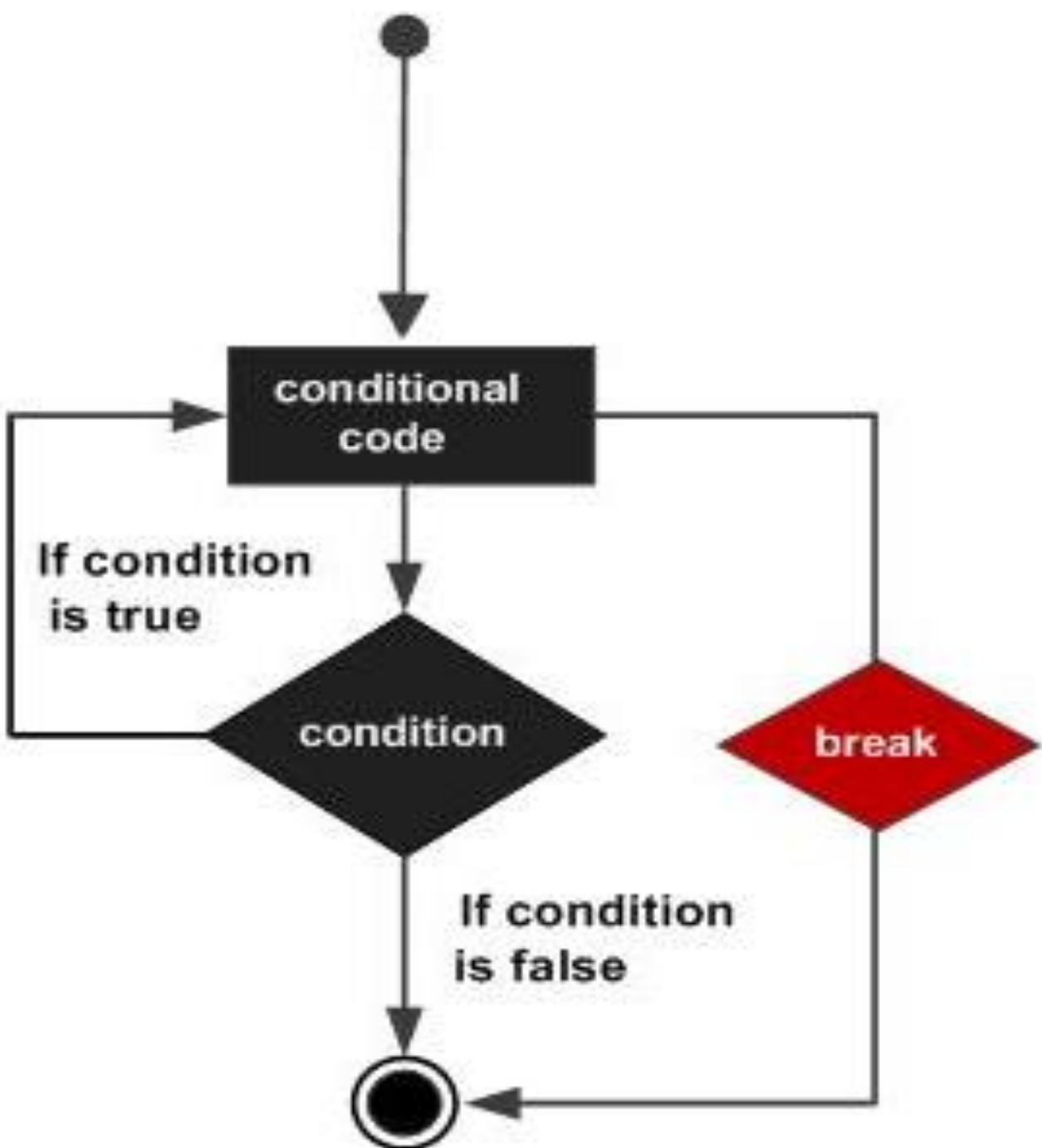
    int n;
    do{
        printf("Nhap n: ");
        scanf("%d",&n);
    }while(n < 5 || n > 10);

    return 0;
}
```

CÁC LỆNH ĐIỀU KHIỂN VÒNG LẶP

break	Kết thúc vòng lặp ngay lập tức hoặc lệnh switch và chuyển sang thực thi vòng lặp hoặc lệnh switch ngay sau nó
continue	khi gặp lệnh này thì chương trình sẽ bỏ qua các câu lệnh ở dưới nó (trong cùng một câu lệnh lặp) để thực hiện vòng lặp mới
goto	chuyển tới lệnh được gán => lệnh này được khuyên là hạn chế sử dụng trong chương trình do tính phức tạp hơn

CÁC LỆNH ĐIỀU KHIỂN

VÒNG LẶP_ví dụ

22

```
#include <stdio.h>

int main () {

    /* local variable definition */
    int a = 10;

    /* while loop execution */
    while( a < 20 ) {

        printf("value of a: %d\n", a);
        a++;

        if( a > 15) {
            /* terminate the loop using break statement */
            break;
        }

    }

    return 0;
}
```

```
#include <stdio.h>

int main () {

    /* local variable definition */
    int a = 10;

    /* do loop execution */
    do {

        if( a == 15) {
            /* skip the iteration */
            a = a + 1;
            continue;
        }

        printf("value of a: %d\n", a);
        a++;

    } while( a < 20 );

    return 0;
}
```

BÀI TẬP ÁP DỤNG 3A²³

1. Sử dụng vòng lặp for và while in các số từ 1-10 theo 2 thứ tự tăng dần và giảm dần
2. Nhập 2 số nguyên a,b. In các số nguyên từ a tới b.
(ví dụ: a = -2,b=0 thì in ra -2 -1 0.
Nếu a=4,b=2 thì in ra 4 3 2)
3. Nhập số nguyên n bất kỳ. Hãy cho biết n có phải là số chính phương hay không? (số chính phương là số khi lấy căn bậc 2 có kết quả là nguyên)
4. In một bảng nhân của một số bất kỳ từ 1-10 và hiển thị kết quả. (gợi ý: sử dụng một vòng lặp và tăng dần giá trị của số nhân lên)
vd kết quả in ra: $3 \times 1 = 3$

$$3 \times 2 = 6 \dots$$

BÀI TẬP ÁP DỤNG 3B

24

5. In bảng cửu chương rút gọn là bảng có hàng là kết quả của phép nhân một số với các giá trị từ 1 - 10. Chúng ta sẽ in 9 hàng tương ứng với các số từ 2 đến 10. (gợi ý: vòng lặp bên ngoài điều khiển số hàng và vòng lặp bên trong cho số cột của bảng)

In bang cuu chuong rut gon:

2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

6. In các số chẵn hoặc lẻ trong dãy số từ 1 tới 10.

7. Nhập số nguyên dương n. Hãy in ra các ước số của n và cho biết n có tổng cộng bao nhiêu ước. Từ đó hãy kiểm tra xem n có phải là số nguyên tố hay không.

BÀI TẬP ÁP DỤNG 3C

25

Các bài tập từ bài 8, hãy dùng vòng lặp để cho phép người dùng nhập lại n nếu n không thỏa điều kiện ban đầu:

8. Nhập số nguyên $n \geq 0$. Hãy in ra số n theo thứ tự ngược lại.
(ví dụ: $n = 123$ thì in ra số 321. Nếu người dùng nhập số âm thì cho phép nhập lại n)

9. Nhập số nguyên $n \geq 0$. Hãy tính $n! = 1 * 2 * 3 * \dots * n$ (lưu ý $0! = 1$)

10. Nhập số nguyên $n \geq 0$. Hãy tính:

$$\begin{aligned} a) S &= \sum_{k=0}^n k! = 0! + 1! + 2! + \dots + n! \\ b) S &= \sum_{k=0}^n \frac{1}{k!} = \frac{1}{0!} + \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} + \dots + \frac{1}{n!} \end{aligned}$$

FUNCTIONS_HÀM

-

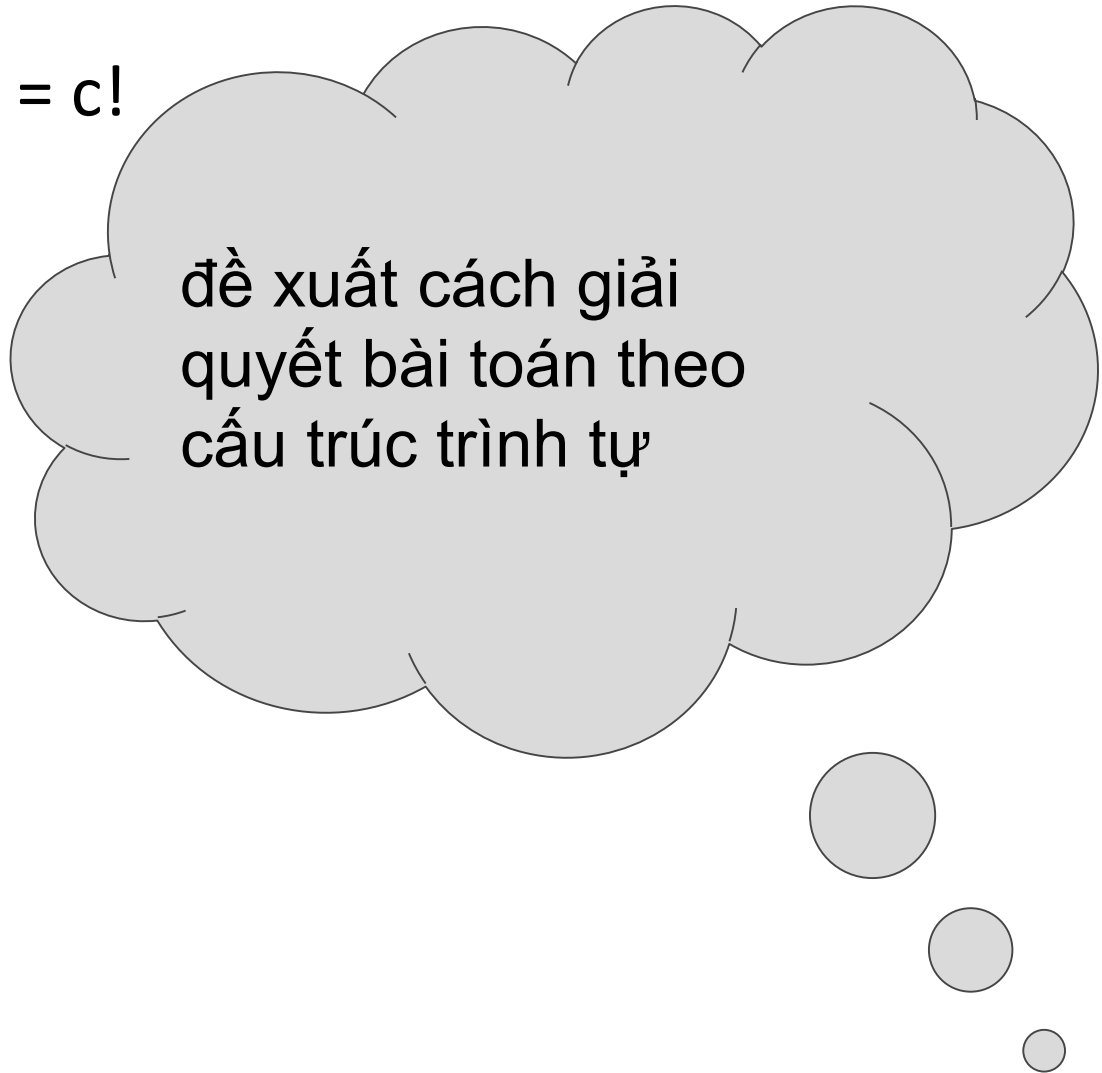
FUNCTIONS_bài toán minh họa

- Viết chương trình tính tổng $S = a! + b! + c!$ với a, b và c là 3 số nguyên dương cho trước.

FUNCTIONS_bài toán minh họa

3 đoạn lệnh tính tổng $s1 = a!$, $s2 = b!$, $s3 = c!$

```
// Tính  $s1 = a! = 1*2*...*a$   
int s1 = 1;  
for (int i=1; i<=a; i++) {s1 = s1*i;}  
// Tính  $s2 = b! = 1*2*...*b$   
int s2 = 1;  
for (int i=1; i<=b; i++) {s2 = s2*i;}  
// Tính  $s3 = c! = 1*2*...*c$   
int s3 = 1;  
for (int i=1; i<=c; i++) {s3 = s3*i;}
```

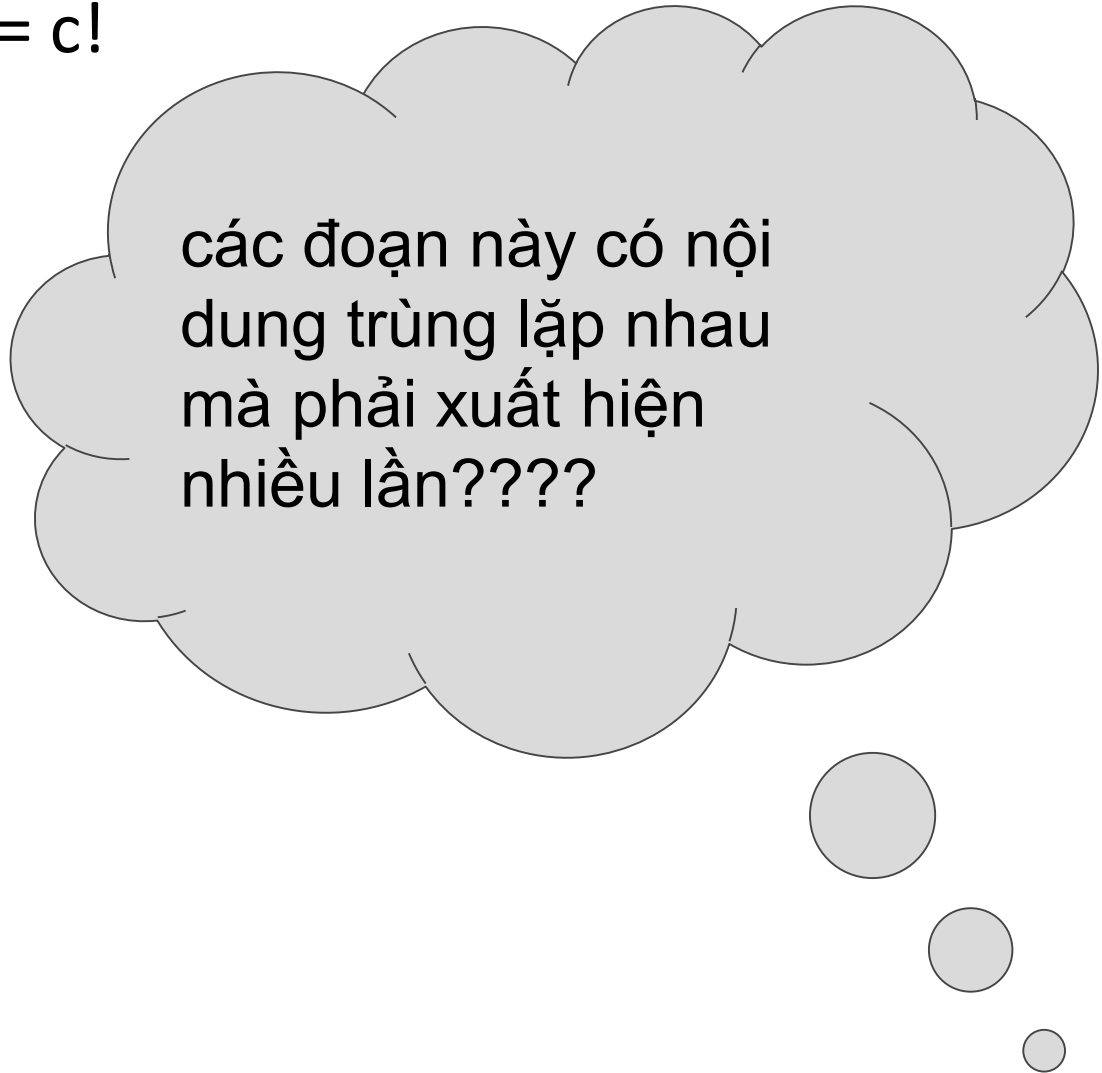

đề xuất cách giải
quyết bài toán theo
cấu trúc trình tự

FUNCTIONS_bài toán minh họa

3 đoạn lệnh tính tổng $s1 = a!$, $s2 = b!$, $s3 = c!$

```
// Tính  $s1 = a! = 1*2*...*a$   
int s1 = 1;  
for (int i=1; i<=a; i++) {s1 = s1*i;}  
// Tính  $s2 = b! = 1*2*...*b$   
int s2 = 1;  
for (int i=1; i<=b; i++) {s2 = s2*i;}  
// Tính  $s3 = c! = 1*2*...*c$   
int s3 = 1;  
for (int i=1; i<=c; i++) {s3 = s3*i;}
```


các đoạn này có nội
dung trùng lặp nhau
mà phải xuất hiện
nhiều lần????

FUNCTIONS_bài toán minh họa

-

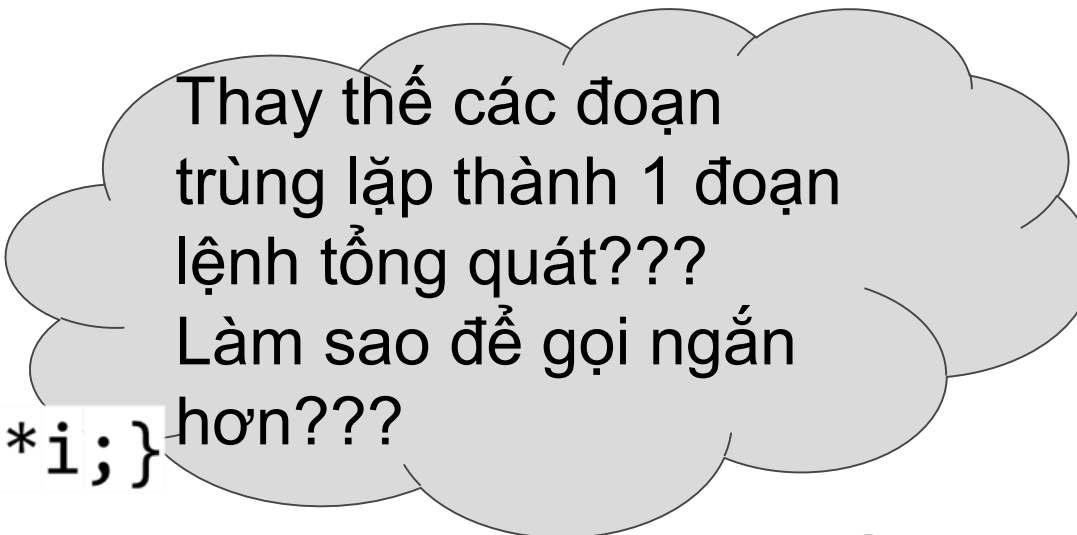
Đoạn lệnh tính giai thừa tổng quát $s = n! = 1 * 2 * \dots * n$

với $n = a, b$ hoặc c

```
// Tính  $s = n! = 1*2*\dots*n$ 
```

```
int s = 1;
```

```
for (int i=1; i<=n; i++) {s = s*i;}
```


Thay thế các đoạn
trùng lặp thành 1 đoạn
lệnh tổng quát???
Làm sao để gọi ngắn
hơn???

FUNCTIONS_Khái niệm Hàm

- Là một đoạn chương trình có **tên, đầu vào và đầu ra**
- Có **chức năng giải quyết** một số vấn đề chuyên biệt cho chương trình chính
- có thể **gọi được nhiều lần** với các tham số khác nhau
- được sử dụng khi có nhu cầu:
tái sử dụng hay sửa lỗi - cải tiến

FUNCTIONS_Cú pháp

```
<kiểu trả về> <tên hàm>([<danh sách tham số>])  
{  
    <các câu lệnh>  
    [return <giá trị>;]  
}
```

- <kiểu trả về> : kiểu bất kỳ của C (**char**, **int**, **long**, **float**,...). Nếu không trả về thì là **void**.
- <tên hàm>: theo quy tắc đặt tên định danh.
- <danh sách tham số> : tham số hình thức đầu vào giống khai báo biến, cách nhau bằng dấu phẩy (,)
- <giá trị> : trả về cho hàm qua lệnh **return**

FUNCTIONS_các bước viết hàm

- Cần xác định các thông tin:

FUNCTIONS_bài toán minh họa

-

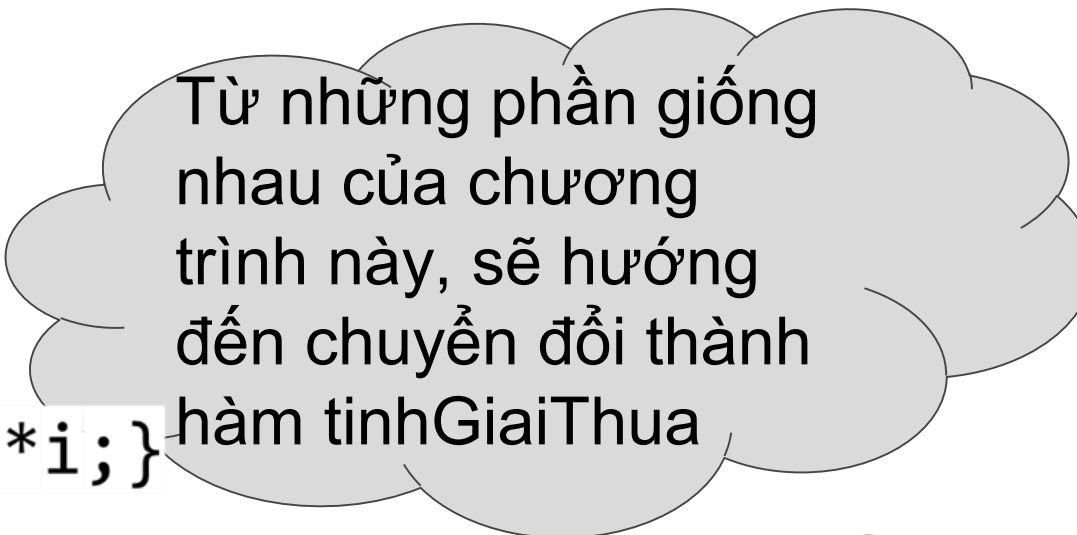
Đoạn lệnh tính giai thừa tổng quát $s = n! = 1 * 2 * \dots * n$

với $n = a, b$ hoặc c

```
// Tính  $s = n! = 1 * 2 * \dots * n$ 
```

```
int s = 1;
```

```
for (int i=1; i<=n; i++) {s = s*i;}
```


Từ những phần giống nhau của chương trình này, sẽ hướng đến chuyển đổi thành hàm tínhGiaiThua

FUNCTIONS_ví dụ

Viết hàm tính giai thừa số nguyên dương n
(dựa theo ví dụ)

Tên hàm: ***tingGiaiThua***

Chức năng: ***tính*** và ***trả về*** giai thừa của số nguyên dương n

Input: ***một*** số nguyên dương n

Output: ***một*** số nguyên là giai thừa của n

FUNCTIONS_ví dụ

Viết hàm tính giai thừa số nguyên dương n
(dựa theo ví dụ)

```
//Ham tinh giai thua so nguyen duong n  
//Input: so nguyen duong n  
//Output: giai thua s cua n  
int tinhGiaiThua(int n){  
    int s = 1;  
    for(int i=1; i<=n ; i++){  
        s = s*i;  
    }  
    return s;  
}
```

FUNCTIONS_cách gọi hàm

```
#include <stdio.h>
```

```
int tinhGiaiThua(int n);
```

```
int main()
```

```
{
```

```
    int n = 5;
```

```
    int s;
```

```
    s = tinhGiaiThua(n);
```

```
    printf("%d! = %d\n", n, s);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

```
//Ham tinh giai thua so nguyen duong n
```

```
//Input: so nguyen duong n
```

```
//Output: giai thua s cua n
```

```
int tinhGiaiThua(int n){
```

```
    int s = 1;
```

```
    for(int i=1; i<=n ; i++){
```

```
        s = s*i;
```

```
    }
```

```
    return s;
```

```
}
```

```
int tinhGiaiThua(int n)
```

```
s = tinhGiaiThua( n );
```

```
#include <stdio.h>
```

```
int tinhGiaiThua(int n);
```

```
int main()
```

```
{  
    int n = 5;  
    int s;  
    s = tinhGiaiThua(n);  
    printf("%d! = %d\n", n, s);  
  
    return 0;  
}
```

//Ham tinh giai thua so nguyen duong n

//Input: so nguyen duong n

//Output: giai thua s cua n

```
int tinhGiaiThua(int n){  
    int s = 1;  
    for(int i=1; i<=n ; i++){  
        s = s*i;  
    }  
    return s;  
}
```

```
#include <stdio.h>
```

//Ham tinh giai thua so nguyen duong n

//Input: so nguyen duong n

//Output: giai thua s cua n

```
int tinhGiaiThua(int n){  
    int s = 1;  
    for(int i=1; i<=n ; i++){  
        s = s*i;  
    }  
    return s;  
}
```

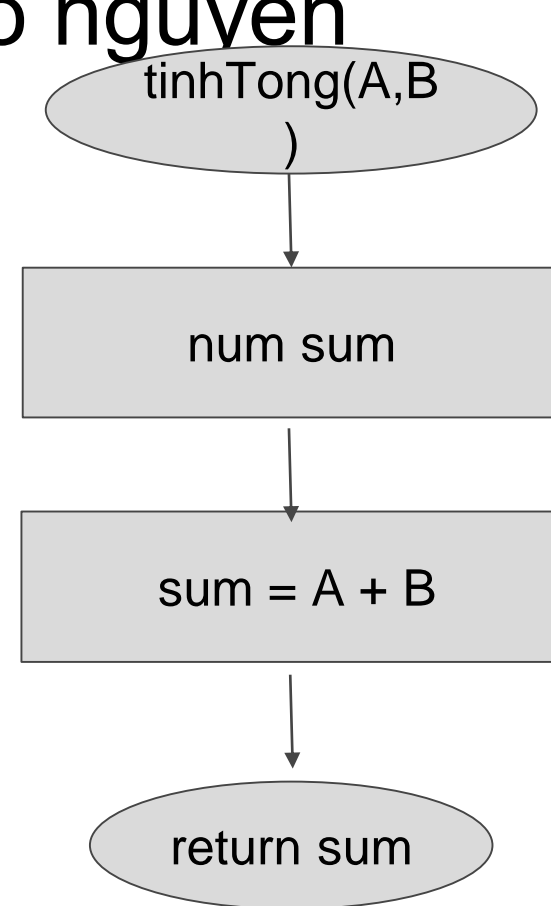
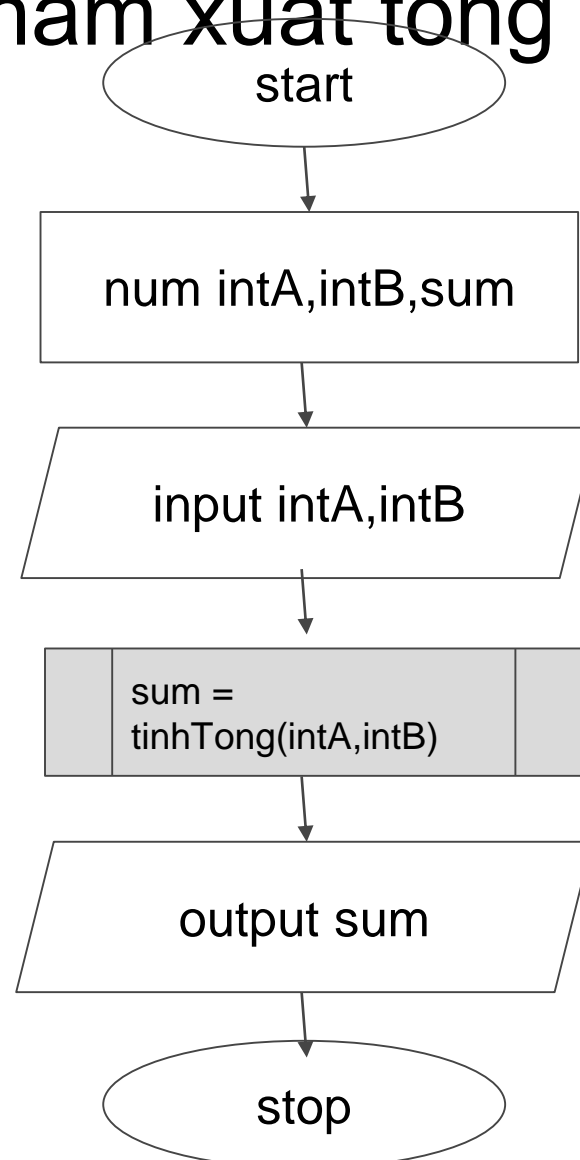
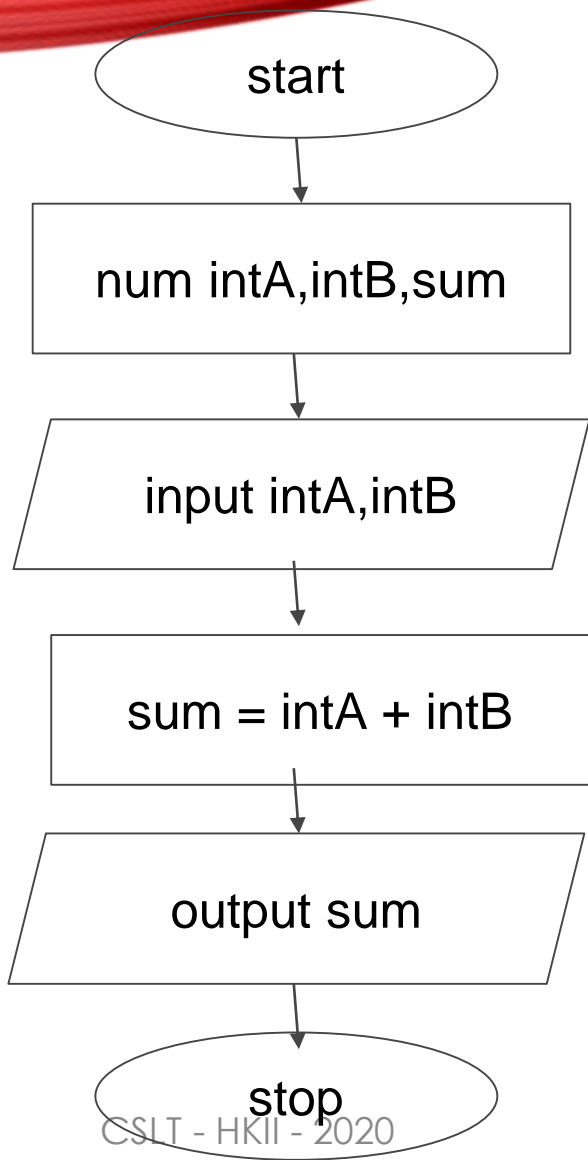
```
void main()
```

```
{  
    int n = 5;  
    int s;  
    s = tinhGiaiThua(n);  
    printf("%d! = %d\n", n, s);  
}
```


FUNCTIONS_ví dụ 2 ³⁹

Viết hàm xuất tổng 2 số nguyên

FUNCTIONS_ví dụ 2 ⁴⁰

Viết hàm xuất tổng 2 số nguyên

Tên hàm: ***tínhTong***

Chức năng: ***tính*** và ***trả về*** tổng của 2 số nguyên dương a,b

Input: số nguyên dương a,b

Output: ***một*** số nguyên là sum của a và b

```
#include<stdio.h>
#include <math.h>

//Ham tinh tong 2 so nguyen a ,b
//Input: 2 so nguyen a,b
//Output: sum cua a,b
int tinhTong(int a,int b){
    int sum;        //khai báo biến
    sum = a+b;      //xử lý
    return sum;     //trả về giá trị
}

void main(){
    int a,b,sum;
    printf("Nhap a,b: ");
    scanf("%d %d",&a,&b);
    sum = tinhTong(a,b);
    printf(" tong cua 2 so nguyen %d va %d la %d",a,b,sum);
}
```

```
#include <stdio.h>
```

```
//khai báo hàm
```

```
int timGTLN(int so1,int so2);
```

```
//chương trình chính
```

```
int main()
```

```
{
```

```
    //định nghĩa và khai báo biến cục bộ
```

```
    int a = 667;
```

```
    int b = 7028;
```

```
    int ketqua;
```

```
    // gọi hàm
```

```
    ketqua = timGTLN(a,b);
```

```
    printf("Gia tri lon nhat trong 2 gia tri la: %d\n",ketqua);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

```
//định nghĩa hàm
```

```
//Hàm tìm giá trị lớn nhất giữa 2 số a,b
```

```
//Input: 2 số nguyên a,b
```

```
//Output: giá trị lớn nhất giữa a,b
```

```
int timGTLN(int so1, int so2 ){
```

```
    //khai báo biến cục bộ
```

```
    int ketqua;
```

```
    // nội dung xử lý
```

```
    if(so1 > so2)
```

```
        ketqua = so1;
```

```
    else
```

```
        ketqua = so2;
```

```
    return ketqua;
```

FUNCTIONS_ví dụ 3

Tìm số lớn nhất giữa 2 số

nguyên

Tên hàm: *timGTLN*

Chức năng: tìm giá trị lớn nhất giữa 2 số nguyên a,b

Input: số nguyên dương a,b

Output: giá trị lớn nhất giữa 2 số nguyên a,b

BIẾN TOÀN CỤC, BIẾN CỤC BỘ và THAM SỞ CHÍNH THỨC

Khái niệm

Biến cục bộ	Bên trong một hàm hoặc một khối code	<ul style="list-style-type: none"> • Được sử dụng bởi các lệnh trong hàm hoặc khối code • Không được sử dụng bên ngoài của hàm • Nếu một chương trình có biến toàn cục và cục bộ trùng tên thì biến cục bộ trong hàm được ưu tiên sử dụng.
Biến toàn cục	Bên ngoài tất cả các hàm	<ul style="list-style-type: none"> • Thường được định nghĩa ở ngoài các hàm và ở phần đầu chương trình • Chứa các giá trị trong thời gian chương trình chạy • Được truy cập bởi bất kỳ hàm nào được định nghĩa trong chương trình
Tham số chính thức	Trong định nghĩa các hàm	<ul style="list-style-type: none"> • Thường nói thông dụng thì đây là biến local trong hàm • Giá trị này trong hàm sẽ được ưu tiên hơn biến toàn cục

Ví dụ 1

```
#include <stdio.h>

//Khai báo biến toàn cục
int g;

void main(){
    //Khai báo biến cục bộ
    int a,b;

    //Khởi tạo giá trị biến
    a = 10;
    b = 20;
    g = a+b;

    printf("Gia tri cua:\n a = %d\n b = %d\n g = %d\n",a,b,g);
}
```

```
$gcc -o main *.c
```

```
$main
```

Gia tri cua:

a = 10

b = 20

g = 30

Ví dụ 2

```
#include <stdio.h>
```

```
//Khai báo biến toàn cục
```

```
int g = 20;
```

```
void main(){
```

```
//Khai báo biến cục bộ
```

```
int g = 10;
```

```
printf("Gia tri cua g = %d\n",g);
```

```
//trong hàm sẽ ưu tiên giá trị cục bộ hơn toàn cục
```

```
}
```

```
$gcc -o main *.c
```

```
$main
```

```
Gia tri cua g = 10
```

Ví dụ 3

```
#include <stdio.h>

//Khai báo biến toàn cục
int a = 20;

//Hàm tính tổng 2 số nguyên a,b
//Input: 2 số nguyên a,b
//Output: tổng của 2 số a,b
int tinhTong(int a, int b){
    // 2 giá trị a và b lúc này là tham số chính thức của hàm
    tinhTong
    printf("Gia tri a trong ham tinhTong la %d",a);
    printf("Gia tri b trong ham tinhTong la %d",b);
    //Khi gọi hàm 2 giá trị này sẽ được đưa vào từ hàm main
    return a+b;
}

void main(){
    //Khai báo biến cục bộ
    int a = 15;
    int b = 25;
    int c = 0;

    printf("Gia tri cua c truoc khi goi ham = %d\n",c);

    printf("Gia tri cua a trong ham main la %d\n",a);
    //trong hàm sẽ ưu tiên giá trị cục bộ hơn toàn cục

    c = tinhTong(a,b);
    printf("Gia tri cua c sau khi goi ham = %d\n",c);
}
```

Gia tri cua c truoc khi goi ham = 0
 Gia tri cua a trong ham main la 15
 Gia tri a trong ham tinhTong la 15
 Gia tri b trong ham tinhTong la 25
 Gia tri cua c sau khi goi ham = 40

Giá trị khởi tạo biến toàn cục và biến cục bộ

Kiểu dữ liệu	Giá trị khởi tạo mặc định
int	0
char	'\0'
float	0
double	0
pointer	NULL

THE END

